

23

(Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революцен 40 шу дызарга долча ССКП кхайкамаш тIара).

МИНСК, Беларускі ССР-а Ілмай Академе ціенош.
В. ЛУНЕЙКО сурт Фотохроника ТАСС).

Дегаш ураувттаду кхайкамаш

Партен Централни Комитет Октбрский кхайкамаш догъ разва долаш тийацар Гумсера нефтяникаша. Разведочни № 147 йолча буровой вахтан смена хушалуца хана чоагъа сакъердам боллаш беседа хилар.

Партес мехкдайтта доахачарга декх ду мехкдайтта дукхагъа дукха айна. Мехкдайтта доаллаш йола моттигаш синагъ йовза еза разведчикаша. Оаха сыважинаш яхкар сикдерга—алар кьонача мастера Николай Кирьянов.

До кулгал деш йола бригада Октбрский бетта 450 метр буров тоха деша я. Бетта шоашта теа задани шин киран кхоачашйир буров дегтараша: Октбрский бутт болабелча хана денз 509 метр буров теах пар. Беррига низ тлабохитарга

вай, скважинана буров тоха а ши кира хьалхагъ моттиг йовза а — алар буровтохаш волча Борис Миронов.

Укх деношка дика болх беш ба эксплуатационникаш а. Мастера Владимира Суслина кулгал деш йолча комплексни бригадас хьалгадоагъа дегъа ден сийна планал совгъа 8.500 тонна «лабжа дошув» дакха декхарах тийацал.

Тха счета тла планал совгъа 8.400 тонна мехкдайтта да, — алар партен Централни Комитет кхайкамашта я беседа йолча хана мастера. Сийлахь — бокхача Октбрский сийна тийацал декхарах тлех дика кхоачаш дегдолаш болх бергъа вай.

Беседа йисте яьча беррига болхлой шой моттигашка дла

а баха болх бе длазтар. Геолого-технически мероприятиеш кхоачашеш оператораш № 130 йола сыважинаш тло гидравлически эскхитара кийчо йир. СССР ЦК кхайкамаш ара дайнача дийнахь, бригадас планал совгъа 52 тонна мехкдайтта дакхад.

Гудермески нефтьпромыслов управленен производствени участкшка болх бар лахх луш латт. Советски лабъла 40 шу дигара сийна Гумсера наха керда кхайкегама созлашаш кийчу. Буровдоттараша канал хьалха кхоачашйир шера йоагъа план, 1958 шера йоагъа чох 334 метра буров а теах.

Промышленникаш шоашта хьалха декхарах оттадал: 20-ча октябре мехкдайтта дакхара 10 бетта боагъа план кхоачаше.

Социалистический Шолжа-Гала

Нагахьа санна бийсана Шолжа-Галайга шо хьоже, баргача шоана дукхача сийрача лампаша хьожьа лохача моттиге улла йокхха город; дийнахь — саг цевкоакхаш дукха гаьнаш, гаьнаш нийсача мугларех дагъа ценош, юкье а йисте а—массанахь урагъахаш башени кранаш.

Иштта я промышленни Шолжа-Гала — Нохч-Галай АССР-а столица.

Дукха хлама ца эшаш 140 шу хьалха Кавказа лоамаша юкхе Грозная аха Гала яр йилла. 1871 шера цунах город а я, Шолжа-Гала (Грозный) айна цл тийлаш. Цу хана цун чу бахар 3 эзар гарганах. Из белах, беама йоаца городок дунена йовзанар даха башьере чакхйоллаш машиннакх мехка юктанца бузвиз а баь, хлаьта XIX башьере юкханаца денз укхказа доакхаш хинна мехкдайтта чухарчен арахарчен базара тла кхайчча мара.

Шолжа-Гала тла йолаелар «докхача» мехкдайттан зама. Иштошка Голла гучаювл йокхкий промыслаш. (Стари промыслаш, тлакхъ Нови промыслаш). Машиннакх улул Голла хьалгъйттар нефтьперегонни (мехкдайттах тайп-тайпара продуктш йоаха (завод) барчча мугъ).

Мехкдайттан низболча фонтанаша тлагъта доладелар капиталистий сутара тлаьнаш. Мацалон кьелой толабаш бола эзараш хула нах царна кхайчча дешах бар. Лайта кйалхара «лабжа дошув» хьал а доахаш. Капиталистий кйаш бокхакъонца долча дошош хьалдиза го де дешах бар уж.

Докхка дац Шолжа-Галан истори, цхьабакъа дукхасакъердамен лоархьамен гьулакхаш долаш-м да из. 1913 шера Шолжа-Гала тла бахача нахах 30 эзар — саг хулар.

Промышленникаш а заводашка а вшагъахеташ латтар Кьылбаседан Ковказа хьалхарчарех хинна болхлой класса низбола отряд. 1905 шера хиннача революцеш Шолжа-Галан нефтяникаша дукха забастовкашени демонстрацеш йир, хлаьта цхьабакъа коталонаш а яхар. Цхьабакъа кьаста чоагъа тлом бир Шолжа-Галан болх-лоша Кьылбаседан Ковказе Советски лабъла оттадеш.

Кавказе С. М. Киров, Г. К.

Орджоникидзени санна бола Гюрбаина деятлаш бакхий-тача большевистски партес кулгалдарца Шолжа-Галан пролетариат толеме латаш яр моттигерча контрреволюцехи кхьча мехкий интервентехи.

Сийлахь-бокхача Октбрский исторен чу данман хургьобаш юкьебаха Шолжа-Гала тла хинна Бла ден тлом. 1918 шера августени-ноябери грозненцаша майра бокхбир белоказакхий бий, цун низ дукхагъа боллашех а. Бла дийнахь хиннача тлама тла турпален гьулакхаша белгалдавар Ше Эскара, хлаьта промыслаш, заводкхий, машиннакхени болхлой чу боагъаш хинна Пролетарски баталон. Цу турпален кьовсамон докхка гло дир нохчий кьама сийдолча кранто Шерипов Асланбека кулгалдеш хиннача нохчий Цвеча Эскара.

Дакхена цакхка бийдургац Шолжа-Галан болхлоша Деникина дукхал лоаттабаш кьовсам а. 1920 шера март бетта Цвеча Эскара партизанний отрядаш лелхабир городера деникиншаш, хлаьта Сийлахь-Бокхача Октбрский данман хургьобаш байракх хьал а теах. Мехко доагълача беша белгалдавар Шолжа-Галан пролетариата гьулакхаш. 1924 шера цунна Цвеча Байракха орден елар.

Мостайий бокхачул тлаьнаш Шолжа-Галан болхлой болабелча а кьагаена а хинна мехкдайттан. Промышленность юхаметтаоттае. Йохая хинна сыважинаш тоаеи яр, кердавар хьалелаш яр. Турпале кхайчйигар, нефтяникаша мехка социализм оттар доладенача хана. Хьалхара пятилетка шин шера ах шера кхоачашьара Шолжа-Галан болх-лошта 1931 шера лахьагъа дола правительствени совгъат — Ленина орден елар.

Техьара шовткъа шу, бокхка аьлча, этгара дикатгъа йола зама хиннай нефтяний сийдолча города исторен чу. Кьулбехара а кьылбаседара а, хьалха санна, города го баь, баш хула вышкаш станокшаш — качалкаш латт. Цхьабакъа дла ханзара промыслаш хьалха хинначарна тара-м яи. Сыважинаш шанганш Ючу а етташ яха зама йистенна дукха а яьнай. Сыважинаш чур мехкдайтта желонкаца — йлаьха ший тайпара йолча вед-

Шолжа-Гала. Культурн парк.

И. ПЛИЕВА сурт.

раца — хьалдоахар хьалха. Хален кхерамен бар нефтяника болх.

Штангана метта ротор, тлакхка турбобур ера Клоарггача сыважинашара мехкдайтта даха йиш хилар. Шелетораша санна металаш хиннача дахчан вышкаш меттел аьлча вышкаш оттайир. Еригача кьаьнарча говза йоацача машиннаш меттел дика хьаьа оборудовани оттайир. Хлаьта укх сахьате ерига сыважинаш телеуправлене яхара декхар толеме кхоачашдеш а латт.

Шолжа-Галан мехкдайтта лохараша тлехьарча шерашка вай Дакхена дикатгъа дола мехкадайтта дола дукха моттигаш лелай. Уж моттигаш болхбе йоалаелча лоархьама лакхадарга Шолжа-Гала тла а еригача Нохч-Галагъе а мехкдайтта дакххар.

Шолжа-Гала мехкдайттах тайп-тайпара продуктш йоаха йокхка центр хиннай. Заводаш гьорьаьна тозена хилараш ший мехкдайтта тоац Шолжа-Галана. Из массанахьара а хьахуьаш да. Хлаьта шу дегригача мехкдайттах бокхонца йолча установкаш бензин, фатоген, даьтлаш, парашфин, кокс халкъан боахама эшаш йола кхьйлоа продуктш а йоах.

Шолжа-Гала тла, мехкдайттан заводаш а, машиннаш хьаьа завод («Красни молот») а, кхьйлоа заводаш а я. Хлаьта Шолжа-Гала чу хьаьа йола электрэнергия Кьылбаседан Кавказе дукхача промышленни центришка а йоада.

Советски лабъла латтача шовткъа шера бокхонца хуваденнагъа города дегрига сибат. Революци хилалехь Шолжа-Гала чу докхий ценош геттара кьизига дар. Города дай-нефтьпромышленникаш наха чубаха ценош хьалдара йоакхо еш бацар. Белахча улицашка Голла догъа дилхача далаха йиш йолаш яцар. Хланз овлангара хуваеннай город. Йокхка промышленни культурни центр хиннай цунах.

Кьаста лоархьама боаржа-беша нах чубаха ценош хьалдара болх. Хланзехь а городе хьалда дукха нах чубаха ценош (дукха этажаж яраш а, хьаьаца эттаж яраш а). 1957 шера хьалда йистедарга 60 эзар квадратни метр хула ценош (1956 шера даьчарел шоза дукхагъа).

Капиталистий лабъла дла-

даькхачул тлехьагъа мара гучайовланзар низбола водопровод, канализация, трамвай. Дукхка улицаш асфальт йилла, электрически свет йолаш а я. Тлехьарча шерашка эзараш хулач квартиркаш а газ йиллай. Ценошта теплофикация яра болх а болабаш.

Города организацеш хланз гаргача шерашка массанена а чуховша ценош хургдолаш ценош хьалдара планаш кийчеш я. Шолжа-Гала тла нах тешаш ба ценой проблема кхоачашьа хургхилараш.

Цул совгъ, городе хьалгеш школш, детсадаш, керда драмтеатр, телецентр я.

Шолжа-Гала социалистический культурн йокхка центр хинна дласттай. 50 школе деша дагълаш 30 эзар бер да. Шин эзарал ах эзарал совгъа кайи нах мехкийни кхайкегамен резервай школашкен училишкен деша барла. Ялх эзар студент деша барла йола нефтяной педагогически институтш я.

Бокхка болх лелаше я Илма-тохкама институт, нефтяной институт, мехкдайттан предпритешта проектш увтаю институт. Дукха а йоацацаш вшагъелла я нохч-галай исторен, метта. Литературн Илма-тохкама институт. Шолжа-Гала тла 130 эзар совгъа дешарчохча гьулакх деш 148 библиотека я, амма революци хилалехь городе цхьа библиотека мара яцар. Городе болх беш театраш, филармони, културн двореша а ценош а да.

Дукха а яьнай кьаьнара Шолжа-Гала даяьна. Нефтяники городах вай Дакхен дла тозенача социалистически городах хозагъацарех ца хулаш латт.

Укх деношка города кхайкегамхой кийчуш ба исторический ди — Сийлахь — бокхача Октбрский шовткъа шу далара цай — дезде. Предпритешка йоаржаеннай октябран хьалхара социалистический ях. Планал совгъа йолча продукцен эзараш тоннаш — бокхонца бола теша ба шой декхарах цар кхоачашдехьилараш.

Сийлахь-докхка цай Шолжа-Галан кхайкегамхоша дезде кхайкегама кердача коталонаш, адамай хьал-торо тоаьларца. Ужаш бокхкий беш ба Коммунистический партес кулгал а деш, шоашта барга а гучи, городе хиннача Исламате докххийча хуваамех.

З. БОРИСОВ.

Кагийча наьха новкьосталца

Нохчий-галай республика юхаметтаоттаеш Коммунистический партес а советски лабъла а бача соамакх дукха галайгай дезалаш цайбакхаш Назрановски районе. Ха яха кьонацалла кйалбиса а дегъа эйи кийтта инвалидаш болаш а болча наха чьле ценош хьалдара гьолдета тла а йиш докхка новкьостал даьд царна республикерча комсомольцаша а кагийча наха а. Вай республикерча кагийча наха 500 гарга тла хьалде кхоачам хиллаш гьилшоний материалаш кийчъий кьаюноштен инвалидаштен долча новкьостала.

Чоагъа кхайчйигар торо йоацача наха ценош хьалде Навсарен-Вокзалерча, комсомольцашен гьолдара нахен. Дика ценош хьалдир кагийча наха инвалид волча Газдиевна. Ялх эзарел дукхагъа кирпишк йир цар цу ценна. Газ-

диевна ценош деча метте тлехьа, хиннарийца балхаш дарца белгалдавар кагий нах Малхасов Або, Ильясов Завлаха, Хаутиева Хани иштта кхайбараш а.

Иштта гьолдир комсомольцашен кагийча нахен Доксиева Фадимана ценош де а. Шоаш кирпишк а хьаьеш, йокъаенначул тлехьагъа шоаш даьк тла хьаьа а озаш кагийча, наха докхка деш цла дегтар Доксиевна. Доксиевна ценош деча метте кьаста белгалдавар дика кхайчйигар Зейтов Мухарбика, Алюев Муррад Ахильгова Басирата, Созонов Юрес иштта кхайбараша.

Иштта кхь дукха а да Навсарен районе кагийча нахен комсомольцашен гьолдара хьалда нах чьлеш дола ценош. Чоагъа лоархьам болаш дика гьулакх да комсомольцашен кагийча нахен даьр.

Дешархоша деш дола новкьостал

Назрановски районе масса отделенен кхайча дика хийкьа латташ хьажлаш я. Уж чекхагъа чьуца гьерташ ба беррига районера кхайкегамхой. Царна нийса из дика хийкьа ялат чекхагъа чьуца дукха чоагъа новкьостал деш ба Назрановски района. Юкьерча школера дешархой. Хлаьра денна хьажлаш чьуца болх бе ухаш цу школера 30 саг ва. Царех кьасте дика болх беш ба Оздоев Р., Дотмурзев, Пугоев, Томова, Мансеева, Богатырев, иштта кхайбараш а. Царга из болх дика а цена бейташ, шоаш а бокхбеш ба хьаьархой новкь. Ситинна, Малиеви. Иштта районера отделенешта чоагъа новкьостал деш ба юртбоахаман техникумера студенташ а.

В. БОГАТЫРЕВ.

Критика—партен низбола герз да

Укх деношка Грозненский район № 1 йолча шуран совхозе партийни отчетно-харжара собрань хиннай. Партбюрон секретара новкь. Волковс я отчетни доклад юкваш, кхаймаьлаш даьчар белгалдакххар совхозе юрта боахам айбара лоархьама толамаш даьхалга. Цхьабакъа, дукхагъа хозаш хиннар-м кхоачамбоарчий критика яр. Дукха дийцар коммунистаха кхь дахо шой колхоза боахам дегъабара пайдане дола гьулакхаш.

Коммунисто новкь. Смонарь белгалдакххар партбюрон совхоза дирекцен балха контроль ца лоттаяр. Совхозе йолаш йола техника во болх беш я. Гурахь дувш дола ялат дладерам эьб ахаран совхоз тлехьайсай. Хьабаш лелаше фермашка а боахама кхьонач отраслешка а халатла йолча

процессашта механизаци яц деша. Смонарь бекгалдир совхозе директораш дукха хувацалар (отчетни хана виь директор) совхоза балча чоагъа йаткьаш хилар. Цу гьулакха бекхе яр хьалха хинна совхозий треста управленен.

Коммунистаха н.н. Щеголас, Клименко партбюрона критика йир массаво — политический болх ладара лелабара. Совхозе культурни учрежденеш во болх беш а. Художественни самостоятельность яц, дешархой конференцеш, агитаторий совешашен хилар.

Собрание кхаймаьлаш даьчар белгалдир партбюрон а совхоза дирекция а болхлошта вахара хьалаш йалашдара йоакхо еш ца хилар (баракашта ремонт яц, бани яц, болхлошта укх шера бешамаш еннайяц) соци-

алистический яхь во вшагъелеш хилар (совхозе яхь лаьцай Ермоловский совхозаца. Бакъа, дла-чоха волаш саг вац, хлаьта из дегрига гьулакх ший лоамаха а даят).

Кхаймаьлаш даьчар дийцар совхоза директора новкь. Резикина я партбюрон секретара новкь. Волкова а балха кхоачамбоараш. Совхоза директор болхбошца гьом ва, цар вахара йоакхо еш вац, хлаьта совхозе керда баха хейшаца нохчаштен гьалгаштен ценош хьалдара де дезача тайпара гьом деш а вац.

Собрание даяхар бокхонца йолча критика. Цо гьом дегъа кердача партбюрона партийни болх лоархьама тоабе.

ССКП Грозненский райкома Орготдела заведушчи Ф. Васильков.

Кирпишк йоттача цеха кьона начальник

Укх шера 17 августа ВЛКСМ-а Навсарен райкома хьожаваш Навсарен вокзалерча «Красный октябрь» цехар йолча кирпишкий заводе балха вара Ганиев Махмуд Къурейш. Ше балха хьаоттарца хьаюьгтар Ганиев шийх дикатгъа вола организатор хург хилар. Дерекце цунаг кулгал де айна кара елар кирпишк йотта цех. Цеха гьулакхаш ладаро дар йоак Ганиев, ше начальни вахача цехе: кхайкегама дисциплина вьалла а яцар.

Ден распоряжк лелаше цхьакхача а вацар. Цхьара-чоа дукхаленаш йоара цхьаьа болча болхлоша. Цхьабакъа, цу дукхаленашка ладувганзар кьонача цеха начальнишка. Болх-лошта юкьерча кхайкегама дисциплина йохараш гьулбаш ший кабинет чу а бига царца дика дийцар цо. Цхьабакъа, цунах дика ца хкеташ бисараша юха а доладир шой кхайнара гьулакх. Ганиев шозлагъа а, дий-

цар дика ца хкеташ бисача болхлоша. Цул тлехьагъа н. Ганиев белгалбаьна бола кхайкегама дисциплина йохаш хиннаш кадрей отделан распоряженех длабахийтар.

Ала дезаш да Ганиева болх-лошта я беседаш зийхьа йовзанар. Еригача дерекцена балхачагъа еча дукхаленца бйагал ваьйна вар тачкавош вола Могушков Исма. Хланз Магушков Ийсай дика болхлой хиннах. Дика болх беш ва нов. Ильясов Мухамед, цун плана юкхам 176 процент ба. Иштта дика болх а вьадчица нов. Резикина Екатерина. Бакъа, цеха начальнишка н. Ганиев валца гуш-м бацар цар дика болх.

Ший цеха коллектива юкье а, завода дерекцен а, парторганизациен а, комсомольски организациен а хьалха дика авторитет йолаш ва кьона цеха начальнишка вола нов. Ганиев. ЭГИЕВ ХЬ.

Дика кхайкегамхой бола артель

Назрановски районе я Шау-маша цехар йола артель. Цу артели цхьа цех я баркьаш тешеш, шоллагъа йола цех когий гьирс тоабеш. Цу артели болх беш шой декхар тлехьахачашдеш, тоаш йола хлама дика тоаш, теша яр дика тешаш дукха галайгай мастераш ба.

Царна юкье кьаста шой декхар тлехьахачашдеш ба когий гьирс тоабеша цехера мастераш: новкь. Уманов Хашима ший болха боарам кхоачашбу 170 процент, иштта шой-

ай болх тлехьаьлабу новкь. Горюнов Сулейма — 140 процент, Мартазанов Гирьхана — 150 процент, Ужахов Салимхана — 124 процент. Еригача артели а октябри бетта план кхоачашйир. Иштта октябри бетта цар тийацал шоашта декхар, сийлахь-йокхкача октябрский социалистический революцен 40 шу дигара сийна шой болх кхьа лаьбеш, айна. Иштта дика болх беш ба баркьаш те-гача цехера мастера Абдиева Рушма, Тангиева Дугурхан кхайбараш а. В. БОГАТЫРЕВ.

Гурахьа дуьш дола ялат дладийна даьннад

Каргалинский районера «Красный пахарь» яхача сельхозартели ялаташ леладар Сийлахь-бокхача Октбрский 40 шу дигара сийна социалистический яхь а бувлаш, керда коталонаш яьах.

Укх деношка из колхоз гурахьа дуьш дола ялат дладийна яьнай. Гурахьа дуьш дола кйан, рожи 1.100 гектара тла дладийна. Юкьара хьабашта хаданза доакъар хургдолаш колхоза кхайкегамхой планал совгъа мошача доакъара рож дладувш бокх.

Ялат ханнахь а дладийна йисте далара чоагъа новкьостал дир Каргалинский МТС-а механизаторшани, колхозникшани вшагъахьай болх барах. Хий тла циллача лаьтташка ба болла ялат хьалжедара агротехника дика лелаш, хлаьра дийнахь шоашта боагъа боарам кхоачашбеш балхаш деш ба тракторист Архип Ключков, ялат дладувш дола Ивиль Кабанов, Михаил Волков, иштта кхайбараш а.

Хланз колхоза кхайчара чу ца эцар юхе йиса — хьажлаш чьушаш латт, хьабашта даар хургдолаш гьадамаш чьушаш латт, хлаьта комсий гаьнаш длаьовла балхаш деш а латт.

Шолжа-Гала. 11-ча августа 1918-ча шера церах йолча уллица тла наха чьле ду ценош.

И. ПЛИЕВА сурт.

Советски литература наха юкье дладоаржадара

Сийлахь-йокхкача Октбрский социалистический революцен 40 шу дигара ди дезде кийчбаларна СССР-и ЦК-ас бача соамо советски наьха политический дог аьдаьд.

Советски халкъа кхетамаруькьаш совдахарна, коммунизм хьалгьар, социализм чоагъларна вай мехка социалистический яхь яьрай. Уж декхарах кхоачашдарна, миллионнаш кхайкегамхой коммунистический кхетабарна дика лоархьама да советски книжка.

ССКП ЦК-ас Октбрский 40 шу дигара ди дездара кийчбалара бача соамо ма яххар ара хеташ да дукхача тиражах В. И. Ленина книжаш, партийни документий сборникш, Октбрский герзащца хиннача востанен даькьалархошта дладоагълараш, Октбрский революцен, Советски пачахьал-хен, Коммунистический партес социалистический революци а коммунизм а хьалгьар а вшагъагъа доллара хьаьхь, ленински кхайиш политика, болхлой а, ахархой а цхьаогълон, социалистический индустриализацие а колхозаш яро а толамаш дахараш, Советски Илма а культура а дегъара хьаьхь, брошюрай серия я ара хеташ. Цу тайпара

гражданска тлама а, Сийлахь даймекка тлама а, коммунизм хьалгьара советски халкъо даьхача толамий хьаьхьа хуложественни литература да ара хеташ.

Дукха плакаташ, альбомаш, Ленинна дикатгъа долча суртий репродукцеш, кьыдараш а да. Уж кийжжаш, сурташ, шой ханна кхайкегамхошта юкье дла доаржаке дезде. Цудухьа кьаста книжка дладоаржадар болх тоабара чоагъа лоархьам ба.

Длахо пропаганда чоагъа октябра 40 шу дузаш ара хеташ, дола литература кхайкегамхошта юкье шера дла доаржаке Еригача Российский советски книжка наха юкье дладоаржаду месичний ду.

6-ча октябри денз 6 ноябри кхайчача месичний долча хана вай декхарила да: Месичник дар гьулакх шера дладоаржаке. Книжжаш ийдархой конференцеш е, моттигашара йозонхой а, книжжаш дешархой хьаьулбеш кхаймаьлаш даьта.

Предпритешта а учреждене колхозеи совхозеи кийжжаш докхарах хила беза, кийжжаш ба-зараш халинта еза.

ХОМЯКОВ,

Нохч-Галай республиканский кинготорган директор.

Лаьржа металлолом гуляра гьулакх айде деза

Лаьржа металлолом гуляра гьулакх бокхача лоархьама де цунах дика кхийта бац хьаьбола кулгалхой.

Лаьржа металлолом гуляра план Нохч-Галай АССР-е 1957 шеран 9 бетта 97 процент чакхьаькхай, хлаьта а далаьлаз йисай 907 тонн. Тлехьа йиса йола металоном длаьлача организацешта юкье я: Шолжа-Галан ТЭЦ — 55,7 процент мара кхоачашьа яц (н. Дуленко), холодийник — 58,5 процент. (н. Рахманин).

Прометрой материалан управлене 68 процент (

Париж. («Правдан» ший корреспондент). Говоривши во французский физик Жюль-Кюри члога гадваха разва хилар «Правда» дешараша ховзаша хьяа Лавтан спутник Советски Союзе урагяи хийта длахацара дувзедна йолча ший уйлаша дага вала.

Спутник дунен Илман чух геттара дуча дешах гловтаца дьа. Вай корреспондентаца кьамал деш Жюль-Кюрес дийцар шу дешах Илман французски наха юкье дувцарех.

Спутник урагяи хийта длахацара лорхилан йаламате бокка ба алам. Дунен Илма дегладара исторен чух ишттал лорхилан бола хламаш кьеза хиннал. Спутник — Илман чух хинналча эггара лорхиланчарех ца да. Спутник урагяи хийта длахацара цецбахар мугларех бола Илмана гаьна латта нах а Илмахой а. Вай Лавтан гонахча го боахаш сага хилар бола чхетаме массанега чхетарра тамаша ейт. Тхо, Илмахой, спутник Илман принципаш дладува ховш хиларо тамаш яра килхара далайтат.

Са ала безам бац спутник урагяи хийта длахацара дувзедна малбоале яча политически дипломатически йолча заявлених. Илман общественност арда аз. Тхона хов, Илма а техника а тайп-тайпача мехкий Илмахошта юкье латтача хьяан хьялаша дегладогалла. Цхьанне вокзал хьялхат Илман говзал ара йоккье технически изобретени ю, е ца шоллагчул тлехавус. Цунца йовзаш я адамех йоалла юкьара оамал, нах дьеза ца шийла хьялаша валар, ях дьеза хьялаша цхьанне толам бьича вокзал ловцаш доахаш из ховзатар кулаш дала, из иштта да. Цхьабакда спутник шенхотта дох хьялашацара штатий. Вайшак хийтаца штатий, Англен, Францен Илмахошта: Советски Союз, советски Илмахой, техникан хлана баьнаб хьялаша аьна?

Ала дьеза да цхьабараш жоп дала кийчбенабар, вожаш жоп дала кийчбалаца бар аьна. Советски Илмахошта буззам хиннарашта ховш дар Советски Союзе Илмен техникан йаламате члога дегладогалаш хилар. Из кьеза да. Лархланза дариоацаш дар, сат кортамукча валаро, бахача наьха кьал-торо лажхьялар Илман а техникан а хьякьех дукхча де дьеза хилар дьеза.

Советски Илман творчески денал

Жюль-Кюрес даь кьамал

хар цика хьетадеча дерригача хьякье СССР-е беш кинна йаламате бокка творчески болх лархланза баргоацаш хилар. Цул совгга, ларх дьеза дар ухк тлехьарча ишттал шераша «Советски Илман а техникан а дегладара гома така», нагах санна иштта ала метаргдале. Тайп-тайпача шераша Советски Союзе хинналча объективни зем байкхачун баргаша кьайла доалалургда из «гома така».

Хьялхат Илман кадраш кийчеш, Илман материални база юлаша х яр, цу хана из «гома така» меллаша долар урагя. Цул тлехьарг сикат-сикат эйлуш лаждала долацелар из, тлехьа чхьа лажделар из. Цунца латт кердача обществон дегларе закон. Советски Союзе эггара хьялаха спутник урагяи хийта длахацар ший баьан доацаш хлама дац. Иштта дола малхбузен Илман советски Илма хьялаха дьалар хлара шераша каст-каста кургда. Илман а техникан а цегларе наькьаш а эргаш да социал-стически мехкаша капитал-стически мехкашкарчул.

Кьабаста цхьа хьокхам хьабарга вай. Массехк шу хьялхат Малхбузерча авиационни пассажирски компанеша хьялхат Советски Союзе дукха хьаш ший пассажирски авиониле сика дьезаца бий мотор боаллаца, цу компанеша яраш санна, йолча самолетаца йаламате яхаш. Цхьабакда Советски Союзе глана тлехьа гьа боккшаш тлехьа хьа а цьа гьертат, хьа аьн хийчир «ТУ-104» ях реактивни самолет, цунца етапа тлехьа тлехьа аьнна малхбузерча авиониле хьялаха ялар Советски Союз.

Кулаш дьараша объективни юкьомиттот оттаря нах мукьа баха беза цхьа эггтар иштта дола дьадаха дьеза аьнна тешарак цунах дувзедна бакь-долчох баргаш дладушадарача. Хьанз дукхаша ховш да Илмани техникан карагдьян-нарий хьякьех Советски Союзе тлехьа китайски хьялхча Республикн хьидола социал-стически мехкаши гьоргхилар. Масала, Кьита хьанзех деш да вай ханарча физикан хьякьех дола лорхилане балхаш. Тешавезаш да, Советски Союз Илмани техникан хьякьех тлехьа яьна аьн хьаьн пропаганда ехачул тлехьарг Кьитаен а хьялхча демократен хьидол-

ча мехкий а торонех ала лорашу цхьабала нах хургхиларех. Говзалца хьяа Лавтан спутник дунен тлехьа хьялхча урагяи хийта длахацар Советски Союзе хлана киннал аьнна хаттар деш, массехк дош ала-хьа дардац малхбузен Илман чух дукхача шераша хьадеш хинналча атмосферах. Шераша довазаш ца, Советски Союз то-ламах-из «це пропаганда» я хьар бакьде гьертарех хлама объективни зуви бола дукхьал цхьа Илмахойн техникан тлехьа хила тиганзар. Офици-альни политически доктринан тезис юха разва боацаша Вайшак хийтаца Штаташкарча, Англерча, Францерча Илман болхотта дукхал ялар шоваш бьа Илман балха тлехьа масса-дола тайпа говзалца увттоу дукхаленал.

Политически баьнаш дола малхбузерча мехкаша Илман прогресс цивилизацион дегларе тлехьа кьувса Илма-хой цхьабала дьаьна Илман творчество дьезара эшача дукхача хьялхча дьаьна да. Масала, ухк тлехьарча дьеза из дувцар цхьаболча американ-ски Илмахошта, Пулакх цига фьаьлаша дувцаша дьаьна чар. Малхбузен Илмахошта мукьа лацар цхьа долча дешай хьякьех «Малхбузен Илман

техкилар» толча ца дайтта советски Илмахошта Пулакх хила. Тлехьарг гьадьянналча тай-пара, ух дешах дар Советски Союз дар хьякьех хьидолча мехкел хьялаха яьнна, цу деша-х дукхьал Советски Союзатара йомавала а метаргволаш.

Белгалде дьеза да, малхбу-зех обществени хьялаша дукхача моттигаша Илман а техникан а уйла лодам боаца хлама тлехьа юстарча вай-кьа доаьалга. Хьабарга вай цхьа зламга хьокхам. Цхьаза цьаьла метаргволаш хул, наха мабьезара болча пайданах уй-ла аьнна когаметта, конкурен-ци баьан дукхьала автомашин-на кердача моделана моллагла йоаца форма яьна аьнна дьеза-яьна селлара дукха низаш доа-деш хиларех. Илман а техни-кан а вай ханарча карагдьян-нарий хьялаша тхона дукхьал увт рьадараша шоваш гьерб-сурт мийта куваргда хьох аьнна шоваш юрта кьабьдеш хинналча ханаша тара йола юкьерча бьашерашкара психо-логи.

Вай дьеза кьамалча темага юхавезаш, дьаьна йоаьар Жо-лю-Кюрес, са безам бар бел-гал де, хьанз, цхьакча ца хин-налча тайпара са мехка кьаман хьашташа дьаьна Францен Советски Союзан юкьара Ил-ман а культурни а буззамаш шераша дегладобалабар. Кьаман хьашташеш Илман а цивили-зацион а юкьарча прогрессан йоаьох ечен кулгалца болча французски Илмахошта шьох хила а ишш яц пачаьнах хьид-ний наха хьякьаца йоккча йоа-цача группо йаламате бокка гьа лувзаш хьялхаша долхаш латтача мехкашар вайшш опьт чьарах буззамех кьоаста-веш доаьуш увттардоу дукхьал-е шоваша дерг хиларех. «Ев-ратамех» а цох таррарча а ор-ганизацех дувцаша хана, мол-лагла дьарашка тарра вьивала оттае ишш яц.

Советски Союзе тлехьарча хана хинналча Илман а техни-кан а хьякьех карагдьян-на-рашка гьолла Советски Сою-зерча экономически гьулаьхех а иштта ала дьеза, хьялхча са-на юкье доаьуш увттардеш латт ух аьнна. Вай ханарча обще-стве долаш да йаламан хья-кьех кьабьдеш бьешаш хилар. Из иштта латт промьшленни производствон хьякьех а. Ма-сала, Францен йоккча ишш а Со-ветски Союзатара а кьхьа соци-алистически мехкаша а дукхьа

ара ях аьригга торонаш йола, хьабеш бедал кьеза дьаьна, масса тайпара йола, нийсса бустам бола прибораш а ма-шиннах а. Тха хургьар цу мех-каша хадданза а йьна а йола рынок. Иштта Франце а эц тарлурдлар Советски Союзатара Франце хьадар рентабельни доаца, кьхьдола промьшленни товараш, Илман, техникан экономикан буззаман кул кул-гала лаьца дегладьа тарлурт-да.

Говзалца эггара хьялхча хья-яча спутника дьаьна йодача хана Илма дегладобалабарна дергдолчох дувцаш, Жолю-Кюрес а хьанз вьоваш волча французски Илмахошун Лан-жьевена дешах доаьалдир. Цо яьнах дунен тлехьа хьялхча саго ювзаш йола цн ара я-кьарча, сага шийна туш хин-вадц тлехьа тлехьа йоаьлача хана цу деша са техникески рево-люцион новьха вакьар, йанара-ни электривностех пайда эц-а ишш йолча цо ше вьуалга. Иштта хала да, аьлар Жолю-Кюрес, спутника Илман а техникан а хьякьех бола бер-тига лорхилан чулаца. Астро-физикан, маьлаха радиацион йоаьара, бутт таькара, иштта кьхьдарий а хьякьех цу опьт-а гьаргьарча хана хургьолар ре-зультатш Илмахошта дьаьна гьуш я. Цхьабакда ух хьялха-р гьаргьарча йола перспективаш мара яц.

Спутник йаламате йоккча керда толчол лу Илмана, Ил-махой шоваш Илман хьякьех реалисташ ба. Говзалца хьяа Лавтан спутник хьяар дукхьал теоретически дош долча хана Илман уйла дьаьна хья ишш йолаш яьар. Хьанз, из дош бакьдар а хинна дьаьтчул тлехьа, Илмахой дог ура этта, ца хинналча тайпара йолча эн-гуизаманца цу докхьаца деша карагдьянналча тлехьа керда увттарча дешаьна «Хьерча-луртба».

Кьамал даь ше йисте воа-лаш, Жолю-Кюрес юха а белгал бу дунен тлехьа хьялхча говзалца хьяяча Лав-тан спутника юкьара лорхилан. Советски Илмахой, йоаь цо, цу хьякьех пьоньераш а хинна дьаьтба. Советски Илмана а техникан а карагдьяннарш баьан долаш сага ший то-ронаш кьхь боккьаьла болча ни-заца эйаь. Хьанз кьабаста ала ишш йолаш да кьабьдеша, машара, прогрессан, цивилиза-ции хьашташга машараша до-ла моллагла докхий творчески гьулаьхаш де ишш я.

Республикански театр нохчий-гьалгьай группе

КАГИЯ НАХИ МЕХКАРИИ АКТЕРАЛ ДИАНИБУ.

Дьаьалга мийтад ховрга: Орджоникидзе проспектан № 99,

телефона: 2-08-81.

Театра дирекци

Школай директорашка, библиотекей заведуюешка, МТС-ай а совхозий а директорашка, колхозий председателашка.

Городски, районни, юрти, школай, совхозий, колхозий, проф-союзни а технически библиотекейаша эша, 1958-ча шера лаьрхла до-ла кинжаш йаламате договораш увттар йолаешнай Нохчий-Гьал-гьай Библиотекей Коллектор.

Библиотекей Коллектора адрес да: город Шолжа-Гьала, Авгу-стовски уллица, 6, телефона № 2-23-88.

1957 шера 5 октябры денза 6 октябры хьа тлехьа хьаьчалла Шолжа-Гьалан централни рынок а, кьхь йолча рынокша а дьезаца дьеза хьялха йола.

ГУЙРАН КОЛХОЗНИ БАЗАР ОТТАУ.

Дьезаца дьеза хьялха еча базар тлехьа йаьшлехьа дьаькхад промьш-ленни товараш а гьидоний материални а, маьлаш дьеза.

Дьезаца дьеза хьялха йола гуйран базарца дьезаца ловаца колхозаш-теи, колхозништан маьхь моттигаш, тараша, маьхеш эшаш йола инвентарь, санитарни барькаш, юрта бохам продуктш дьаьттар моттигаш а дуртга хьялхара эргана.

Базар тлехьа беш я: чайнеш, буфеташ, эшаш йола мастерскеш, справкай стол.

Шолжа-Гьалан колхозни рынок Ул-рааьнез Нохч-Гьалгьай АССР-а масса йолча районнашкара колхозашка, кол-хознишка дьар ду боарам а боаьш юртабохаман продуктш хьяш дьезаца дьеза хьялха йолча гуйран базар тлехьа дьеза а цу базар юкье дьаьна лаца аьнна.

МАРША ДОАГЛАДА ШО, ДЬЕЗ ДОТТАГИИ!

Мехка дьаьтан Шолжа-Гьалан кьа-хьаьгамаша эггара дьаьла йола юрта-бохаман продуктш йаьш еьрйаьт!

Шолжа-Гьалан рынок Управлени.

«ГАЛАНТЕРЕЙШК» ЯХАЧА АРТЕЛА ПРАВЛЕНЕС

Дьаьт уьреждешка а организацион а ЮКХАХ ТРАНСПО-РАНТАШ, СОЮЗНИ, ПЬОНЕРСКИ БАЙРАКХАШ, Сильаь-

Юкьаьча Октябрыски социалистически резолуцион 40 шу дьаьара дьезаца хьадарна эша кьхь йола а художественни хламаш хилар.

Ухк адресах хатта: Шолжа-Гьала, Роза Люксембург уллица, 53.

Политически, художественни, Илма-технически литература мас-санаьха а дьаьхачарна 1957 шера 6-ча Октябры денз 6-ча

Ноябрга кьаьчалла

Месечник ду

НОХЧ-ГЬАЛГЬАЙ КНИГОТРОГОИ, РЕСПОТРЕБСОЮЗНИ,

СОЮЗПЕЧАТОНИ.

ОАХА ДЬЕХАР ДУ КНИЖКА ТИКАШКА ДАХКАР.

Тикаш йийла я йуьрийна 9 сьаьт дьаьла денз сьайрийна

7 сьаьт дьаьлалла.

Сильаь-бонкхача Октябра 40 шу дьаьара шоваш

гаргьарча нахаш догладьаьна

МОАШАЛ ДАХЬИЯТА ДИЦ МА ЛЕЛАШ!

ШУН ГЬУЛАХКА КИЯЧА Я ТЕЛЕГРА!

16 октябры денз 1 ноябры йохийта моаршал хаттара телеграммаш

50 процент кьезагьа йолча тарифа хьаньбергьа.

Гражданинаш!

Хьялхьа а хьяа кьезагьа йолча тарифах йохийта моаршал хат-тара телеграммаш. Оаь аьннача дьийнах дьаьхачаргьа ухк.

Кьабьдешаьнах парлятах хийтайта, моаршал хаттара телеграм-маш сьаьзан отделенеша хьаньбьа а ца леш, телеграфа болхотта а почтаьонаша а шуш цлгьара дьийбергьа.

Хьялхьа а хьяа кьезагьа йолча тарифах йохийта моаршал хат-тара телеграммаш. Оаь аьннача дьийнах дьаьхачаргьа ухк.

Кьабьдешаьнах парлятах хийтайта, моаршал хаттара телеграм-маш сьаьзан отделенеша хьаньбьа а ца леш, телеграфа болхотта а почтаьонаша а шуш цлгьара дьийбергьа.

Хьялхьа а хьяа кьезагьа йолча тарифах йохийта моаршал хат-тара телеграммаш. Оаь аьннача дьийнах дьаьхачаргьа ухк.

Кьабьдешаьнах парлятах хийтайта, моаршал хаттара телеграм-маш сьаьзан отделенеша хьаньбьа а ца леш, телеграфа болхотта а почтаьонаша а шуш цлгьара дьийбергьа.

Хьялхьа а хьяа кьезагьа йолча тарифах йохийта моаршал хат-тара телеграммаш. Оаь аьннача дьийнах дьаьхачаргьа ухк.

Кьабьдешаьнах парлятах хийтайта, моаршал хаттара телеграм-маш сьаьзан отделенеша хьаньбьа а ца леш, телеграфа болхотта а почтаьонаша а шуш цлгьара дьийбергьа.

Хьялхьа а хьяа кьезагьа йолча тарифах йохийта моаршал хат-тара телеграммаш. Оаь аьннача дьийнах дьаьхачаргьа ухк.

Кьабьдешаьнах парлятах хийтайта, моаршал хаттара телеграм-маш сьаьзан отделенеша хьаньбьа а ца леш, телеграфа болхотта а почтаьонаша а шуш цлгьара дьийбергьа.

Хьялхьа а хьяа кьезагьа йолча тарифах йохийта моаршал хат-тара телеграммаш. Оаь аьннача дьийнах дьаьхачаргьа ухк.

Кьабьдешаьнах парлятах хийтайта, моаршал хаттара телеграм-маш сьаьзан отделенеша хьаньбьа а ца леш, телеграфа болхотта а почтаьонаша а шуш цлгьара дьийбергьа.

Хьялхьа а хьяа кьезагьа йолча тарифах йохийта моаршал хат-тара телеграммаш. Оаь аьннача дьийнах дьаьхачаргьа ухк.

Кьабьдешаьнах парлятах хийтайта, моаршал хаттара телеграм-маш сьаьзан отделенеша хьаньбьа а ца леш, телеграфа болхотта а почтаьонаша а шуш цлгьара дьийбергьа.

Хьялхьа а хьяа кьезагьа йолча тарифах йохийта моаршал хат-тара телеграммаш. Оаь аьннача дьийнах дьаьхачаргьа ухк.

Кьабьдешаьнах парлятах хийтайта, моаршал хаттара телеграм-маш сьаьзан отделенеша хьаньбьа а ца леш, телеграфа болхотта а почтаьонаша а шуш цлгьара дьийбергьа.

Хьялхьа а хьяа кьезагьа йолча тарифах йохийта моаршал хат-тара телеграммаш. Оаь аьннача дьийнах дьаьхачаргьа ухк.

Кьабьдешаьнах парлятах хийтайта, моаршал хаттара телеграм-маш сьаьзан отделенеша хьаньбьа а ца леш, телеграфа болхотта а почтаьонаша а шуш цлгьара дьийбергьа.

Хьялхьа а хьяа кьезагьа йолча тарифах йохийта моаршал хат-тара телеграммаш. Оаь аьннача дьийнах дьаьхачаргьа ухк.

Кьабьдешаьнах парлятах хийтайта, моаршал хаттара телеграм-маш сьаьзан отделенеша хьаньбьа а ца леш, телеграфа болхотта а почтаьонаша а шуш цлгьара дьийбергьа.

Хьялхьа а хьяа кьезагьа йолча тарифах йохийта моаршал хат-тара телеграммаш. Оаь аьннача дьийнах дьаьхачаргьа ухк.

Кьабьдешаьнах парлятах хийтайта, моаршал хаттара телеграм-маш сьаьзан отделенеша хьаньбьа а ца леш, телеграфа болхотта а почтаьонаша а шуш цлгьара дьийбергьа.

Хьялхьа а хьяа кьезагьа йолча тарифах йохийта моаршал хат-тара телеграммаш. Оаь аьннача дьийнах дьаьхачаргьа ухк.

Кьабьдешаьнах парлятах хийтайта, моаршал хаттара телеграм-маш сьаьзан отделенеша хьаньбьа а ца леш, телеграфа болхотта а почтаьонаша а шуш цлгьара дьийбергьа.

Хьялхьа а хьяа кьезагьа йолча тарифах йохийта моаршал хат-тара телеграммаш. Оаь аьннача дьийнах дьаьхачаргьа ухк.

Кьабьдешаьнах парлятах хийтайта, моаршал хаттара телеграм-маш сьаьзан отделенеша хьаньбьа а ца леш, телеграфа болхотта а почтаьонаша а шуш цлгьара дьийбергьа.

Хьялхьа а хьяа кьезагьа йолча тарифах йохийта моаршал хат-тара телеграммаш. Оаь аьннача дьийнах дьаьхачаргьа ухк.

Кьабьдешаьнах парлятах хийтайта, моаршал хаттара телеграм-маш сьаьзан отделенеша хьаньбьа а ца леш, телеграфа болхотта а почтаьонаша а шуш цлгьара дьийбергьа.

Хьялхьа а хьяа кьезагьа йолча тарифах йохийта моаршал хат-тара телеграммаш. Оаь аьннача дьийнах дьаьхачаргьа ухк.

Кьабьдешаьнах парлятах хийтайта, моаршал хаттара телеграм-маш сьаьзан отделенеша хьаньбьа а ца леш, телеграфа болхотта а почтаьонаша а шуш цлгьара дьийбергьа.

Хьялхьа а хьяа кьезагьа йолча тарифах йохийта моаршал хат-тара телеграммаш. Оаь аьннача дьийнах дьаьхачаргьа ухк.

Кьабьдешаьнах парлятах хийтайта, моаршал хаттара телеграм-маш сьаьзан отделенеша хьаньбьа а ца леш, телеграфа болхотта а почтаьонаша а шуш цлгьара дьийбергьа.

Хьялхьа а хьяа кьезагьа йолча тарифах йохийта моаршал хат-тара телеграммаш. Оаь аьннача дьийнах дьаьхачаргьа ухк.

Кьабьдешаьнах парлятах хийтайта, моаршал хаттара телеграм-маш сьаьзан отделенеша хьаньбьа а ца леш, телеграфа болхотта а почтаьонаша а шуш цлгьара дьийбергьа.

Хьялхьа а хьяа кьезагьа йолча тарифах йохийта моаршал хат-тара телеграммаш. Оаь аьннача дьийнах дьаьхачаргьа ухк.

Кьабьдешаьнах парлятах хийтайта, моаршал хаттара телеграм-маш сьаьзан отделенеша хьаньбьа а ца леш, телеграфа болхотта а почтаьонаша а шуш цлгьара дьийбергьа.

Хьялхьа а хьяа кьезагьа йолча тарифах йохийта моаршал хат-тара телеграммаш. Оаь аьннача дьийнах дьаьхачаргьа ухк.

Кьабьдешаьнах парлятах хийтайта, моаршал хаттара телеграм-маш сьаьзан отделенеша хьаньбьа а ца леш, телеграфа болхотта а почтаьонаша а шуш цлгьара дьийбергьа.

Хьялхьа а хьяа кьезагьа йолча тарифах йохийта моаршал хат-тара телеграммаш. Оаь аьннача дьийнах дьаьхачаргьа ухк.

Кьабьдешаьнах парлятах хийтайта, моаршал хаттара телеграм-маш сьаьзан отделенеша хьаньбьа а ца леш, телеграфа болхотта а почтаьонаша а шуш цлгьара дьийбергьа.

Хьялхьа а хьяа кьезагьа йолча тарифах йохийта моаршал хат-тара телеграммаш. Оаь аьннача дьийнах дьаьхачаргьа ухк.

Кьабьдешаьнах парлятах хийтайта, моаршал хаттара телеграм-маш сьаьзан отделенеша хьаньбьа а ца леш, телеграфа болхотта а почтаьонаша а шуш цлгьара дьийбергьа.

Хьялхьа а хьяа кьезагьа йолча тарифах йохийта моаршал хат-тара телеграммаш. Оаь аьннача дьийнах дьаьхачаргьа ухк.

Кьабьдешаьнах парлятах хийтайта, моаршал хаттара телеграм